

oraz Wojskowej Szkoły Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 23 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Materiały z pgu. archiwum E. Kawackiej
Tędy dostawa u dr. Andr. HSK u ASPB.
Opiera 20 Mv. A. Koj.



388

**PHK, SZP
Sosnowiec
HSK okr 4-va**

**†† 1954
ZAPOLSKA
2° ZAWALNICKA
zd. WAŚNIEWSKA
HALINA**

ps; Barbara

1

388

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — ZAPOLSKA Halina.....

II J ZAWALNICKA.....

z d. WAŚNIEWSKA

ps. „Barbara”, „Zaba”, „Halina”

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓

I/1 Relacja

- Relacja własna, 1946, rmps, k.l. s. 1
- B. Domańska, Relacja o żyjącej uczestniczce Ruchu Oporu, Londyn, rmps, k. 3, s. 2 - oraz kopie w 4 egz.
- B. Domańska, List do E. Zawackiej będący relacją, rmps, k.l. s. 5-6
- B. Domańska, List do E. Zawackiej będący relacją, potwierdzenie A. Kowczyńskiej, Katowice 1981, kopia, k. 2, s. 7-8 (oraz drugi egz.)



Rel.4 Sl.

O PWK

Sosnowiec

Zapolska Halina z d.Wasniewska II voto Zawalnicka ps.Barbara Żaba

Ur.

Ukończyła VIII kl.gimm. i roczny kurs naucz.

Pracowała jako nauczycielka w Sosnowcu do 1939r.

Była instr.PWK III stopnia, k-dka jednostek wyszkoleniowych w Sosnowcu, młodsza aspirantka.

Po powrocie 18.IX.1939r. z ewakuacji do Sosnowca weszła do śląskiej sieci PWK w listopadzie 1939r. W ramach "Orła Białego" - SZP należała do siatki wywiadowczej PWK. Przeszła krótkie przeszkolenie dla informaterek. Była najpierw informatorką na terenie Sosnowca, gdzie również uczestniczyła w samopomocy społecznej. Potem była zastępczynią "Marty" J.Radeckiej kierowniczką placówki Sosnowiec. W połowie 1941r., kiedy siatka wywiadowcza PWK objęła cały okręg śląski, "Barbara" była zastępczynią "Haliny, Miachaliny Koniecznej, Kierowniczką siatki wywiadowczej PWK na cały Śląsk. Barbara odbierała meldunki tygodniowe i sporządzała raporty miesięczne.

W połowie maja 1942r. w czasie wielkiej wsypy K.O. Barbara, pracująca wówczas jako tramwajarka, schroniła się do GG w Warszawie została skierowana przez E.Zawacką do WSK, gdzie pracowała w referacie wyszkolenia wojskowego WSK K.O. Warszawa. W czasie powstania była zastępczynią k-dki oddziału zbiorczego przy K.O.warszawskiego. Po powstaniu w niewoli niemieckiej. Po wyzwoleniu w P.S.W.K., potem w Anglii. Zmarła w Anglii w 1954r.

Zbiory E.Zawackiej -rel.własna H.Z. z dnia 20.VII.1946r. Informacje J.Zerzoń, M.Szymkiewicz, E.Zawackiej.

Relacje o żyjącej uczestniczce Ruchu Opору

Por. JALINA ZAPOLSKA C.W.P 724 PZ z dnia 20 lipca 1948.
 Sosnowiec. Matura 8 kl. Gimn. realnego i roczny Państwowy kurs Nauczycielski. Nauczycielka. Wywiad kobiecej potem WSK /Wojskowe Służba Kobiet Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie od listopada 1939 /1939/ 15 maja 1942 oraz referent Wyszkołenia Wojskowego WSK od października 1942 do 1 sierpnia 1944. W czasie Powstania Warszawskiego Zast. Kierowniczką wywiadu kobiecego placówki Sosnowiec potem zast. kier. wywiadu WSK na okręg Śląski i Zagłębie Śląskie. następnie instruktorka Wyszkołenia Wojskowego WSK na szczeblu Okręgu Warszawskiego. Jako przygotowania do pełnionej funkcji wzięła parogodzinny kurs do agentów wywiadu oraz kurs instruktorski III stopnia. PWK -Przysposobienia Wojskowego Kobiet.

Relacje przedstawia pracę na odcinku wywiadu WSK Okr. Śląsk i Zagłębie Dąbrowskiego. Świadcami opisywanych wydarzeń byli "ZELMA" "MARIA" "ERA". Przy wstąpieniu do AK kierowała mną miłość do Ojczyzny i obowiązek względem niej, chęć uwolnienia kraju oraz nienawiść do wroga. Według mnie celem AK w czasie konspiracji było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, niszczenie wroga przez akcje i dywersyjne oraz propagandę. W czasie Powstania wystąpienia zbrojne i walka z wrogiem.

R e l a c j a

Terenem opisywania jest Okręg Śląski i Zagłębia Dąbrowskiego "okręg przemysłowy". Wywiad kobiecej został zorganizowany przez "Zosię", "Zelmę". Obejmował on początkowo placówkę Sosnowiec od listopada 1939. Zadaniem jego było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta -Volksdeutsche, Niemcy, zachowanie się ich. Organizowanie pomocy dla ludności polskiej przez otwieranie kuchni i stołowni, które miały być jednocześnie wykorzystane jako miejsce kontaktowe kierownictwa placówki z agentami.

Od lutego 1940 r. jest podzielony Sosnowiec na dzielnice wg podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę która obowiązana była znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy. W każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie pracowników i przynależności ich narodowej "Polacy Volksdeutsche", te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami... produkcje

tygodnia, wypadki, które zaszły na terenie obiektu aresztowania. Kierowniczką dzielnicy zierała razem wszystkie dane i składała pisemny meldunek ze swojej dzielnicy kierownictwo placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi wywiadu Okr.31. który po porównaniu z wywiadem niemieckim przesyłał sprawozdanie do Warszawy. Odwrotnie otrzymywał zadania. Kierowniczką placówki była najpierw "Staszka" potem "MARTA", zastępczynią "BARBARA". W połowie 1941r. nie pamiętam dokładnie zorganizowano osobno wywiad WSK który objął już cały Okręg Śląski i Zagłębia Dąbrowskiego. Kierownikiem została "HALINA", zast. "Barbara" wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy - imiona żeńskie - jakie obecnie nie pamiętam.

Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co dwa tygodnie meldunki jako odpowiedź na utrzymanie zadanie dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrobiane są części do łodzi podwodnych. Zaalanie przysyłane z Warszawy, a nadawane były z Londynu. Kontakt z kierownikami miast miała tylko kierowniczka okręgu "Halina", zastępczynią "Barbara" odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika wywiadu okręgu 31. który porównując dane WSK z danymi wywiadu niemieckiego wysyłał meldunki przez swoje kurierki do Warszawy - prawdopodobnie do Głównej Komendy.

W połowie maja 1942 r. była w Orla Małym w związku z nią były aresztowania również w WSK. Jednego dnia - zdaje się 15 maja o godz.22 zostały aresztowane "Halina" "Michalina" Konieczna /nie żyje/ "Klara" ze sztabu Śląskie /WISIA/. Halina po paru miesiącach badań została albo powieszona albo rozstrzelana /Wisia/ po drugich badaniach dostała się do Oświęcimia gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotka "IRENA". Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu -razem od IRENY /imię własne/, która była kierowniczką Okrusze, a gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Będzinie. /IRENA znajduje się obecnie na terenie 1 Dywizji Panc. /Barbara/ dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20 maja 1942r. przeszła przez /zieloną/ do GG.

Za zgodność odpisu: Uwaga "Zelma - Elżbieta Zawacka, Marta

Era - Teresa Deleka, Staszka - Binek Stanisława, Barbara - Helena Zapolska, Halina - Michalina Konieczna, Irena-Irena Kaszubowska, Wisia - Wasilewska Barbara.

Objaśnienie pseudonimów z relacji
Bogny Domańskiej Londyn, Archiwum Sikorskiego

Dotyczy Żeńskiej Sieci Wywiadu WSK w latach 1939-1942.

- "Zosia" sika, "Zelma" - Elżbieta Zawacka
- "Helina" "Zaba" - nauczycielka, tramwajarka
- "Helina" - Michalina-a Konieczna
- "Barbara" - Helena Zapolska
- "Staszka" - Stanisława Binkówna
- "Marta" - Teresa Delekta
- "Irena Klasa" - Irena Klasa
- "Jenina Kowalska" - Jenina Kowalska
- "Kaczorowska Maria" - Kaczorowska Maria
- "Wesilewska Barbara" - Wesilewska Barbara
- "Irena Kozubowska" - Irena Kozubowska



Zapolska Halina, por.
ps. "Barbara", "Żaba"

*zatem, oprócz do
relacji z Zawachy
Zelma*

ARCHIWUM
40
4/Slask
data wstępu

Por. Z a p o l s k a Halina, C.M.F.724/PZ z dnia 20 lipca 1946.
Sosnowiec, Matura 8 kl. Gimn. Realnego i roczny Państwowy Kurs Nauczycielski. Nauczycielka. Wywiad Kobięcy potem WSK/Wojskowa Służba Kobiet/ Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie od listopada 1939 do 15 maja 1942 oraz Referat Wyszkozenia Wojskowego WSK od października 1942 do 1 sierpnia 1944. W czasie Powstania Warszawskiego zast. Kmdtki oddziału zbiorczego WSK przy Komendzie Okręgu Warszawskiego WSK.

Zast. kierowniczkii Wywiadu Kobięcego placówki Sosnowiec, potem zast. kierowniczkii Wywiadu WSK na Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie, następnie instruktorka wyszkolenia wojskowego WSK na szczeblu Okręgu Warszawskiego.

Jako przygotowanie do pełnionej funkcji miałam parogodzinny kurs dla agentów wywiadu oraz kurs instruktorski III stopnia PWK/Przysposobienia Wojskowego Kobiet/.

Relacja przedstawia pracę na odcinku wywiadu WSK Okr. Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie. Świadcami opisywanych wydarzeń byli: "Zelma", "Marta", "Era".

Przy wstąpieniu do A.K. kierowała mną miłość Ojczyzny i obowiązek względem niej, chęć uwolnienia Kraju, oraz nienawiść do wroga.

Według mnie celem A.K. w czasie konspiracji było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, niszczenie wroga przez akcje dywersyjne oraz propaganda. W czasie Powstania wystąpienie zbrojne i walka z wrogiem.

R e l a c j a .

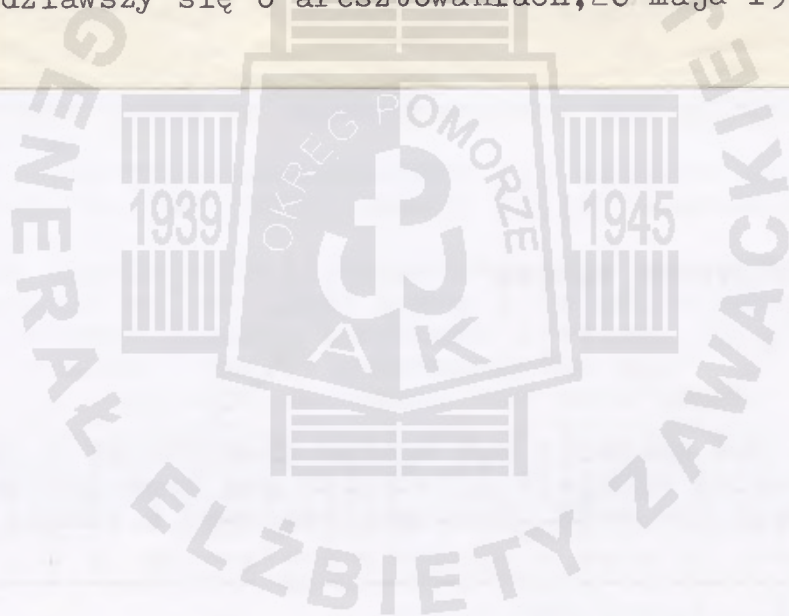
Terenem opisywanym jest Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie./okręg przemysłowy. Wywiad kobiecy został zorganizowany przez "Zosię", "Zelmę". Obejmował on początkowo placówkę Sosnowiec od listopada 1939 r. Zadaniem jego było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta - volksdeutsche, Niemcy, zachowanie się ich. Organizowanie pomocy dla ludności polskiej przez otwieranie kuchen i stołowni, które miały być jednocześnie wykorzystane jako miejsca kontaktowe kierownictwa placówki z agentami. Od lutego 1940 jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice w/g podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę, która obowiązana była znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy. W każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie robotników i przynależności ich narodowej/Polacy, Volksdeutsche/, te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami, produkcja tygodniowa, wypadki, które zaszły na terenie obiektu/aresztowania/. Kierowniczką dzielnicy zbierała razem wszystkie dane i składała pisemny meldunek ze swojej dzielnicy kierowniczce placówki. Kierowniczką placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi Wywiadu Okr. Śląsk, który po porównaniu z wywiadem męskim, przesyłał sprawozdanie do Warszawy. Odwrotnie otrzymywał zadania. Kierowniczką placówki była najpierw "Staszka", potem "Marta". Zastępczynią "Barbara".

Komercyjnie zmieszanie 1 strona!

W połowie 1941 roku/nie pamiętam dokładnie/ zorganizowano osobno wywiad WSK, który objął już cały Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie. Kierowniczką została "Halina", zast. "Barbara". Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy - imiona żeńskie - jakie obecnie nie pamiętam. Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co dwa tygodnie meldunki, jako odpowiedź na otrzymane zadanie np. "dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnych". Zadania przysyłało z Warszawy, a nadawane były z Londynu. Kontakt z kierowniczkami miast miała tylko kierowniczka Okręgu "Halina. Zastępczyni jej "Barbara" odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego Okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika wywiadu Okręgu Śląsk, który, porównując dane wywiadu WSK z danymi wywiadu męskiego wysyłał meldunki przez swoje kurierki do Warszawy/prawdopodobnie do Komendy Głównej/.

W połowie maja 1942 r. była wsypa w "Orle Białym". W związku z nią były aresztowania również i w WSK. Jednego dnia/zdaje się 15 maja/ o godz. 22 zostały aresztowane: "Halina" Michalina Konieczna/nie żyje/, "Nina" - Janina Kowalska /nie żyje/, "Irka" - Irena Klasa/nie żyje/, "Klara", ze Sztabu Śląska "Wisia".

"Halina" po paru miesiącach badań została albo powieszona, albo rozstrzelana. "Wisia" po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotkał "Irkę". Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu od Ireny/imię wzięte/, która była kierowniczką Olkusza, a Gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Będzinie. "Irena" znajduje się obecnie na terenie I Dyw. Pancерnej. "Barbara" dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20 maja 1942 r. przeszła



NO

przez "zieloną" do Gubernii.

H Halime Zafarowa

Drugiego tematu nie mogę opracować, ponieważ w czasie Powstania byłam tylko komendantką oddziału zbiorczego WSK przy Kom. Okr., a z organizacją WSK na tym szczeblu nie miałam sposobności w czasie akcji się zapoznać.

Za zgodność odpisu.

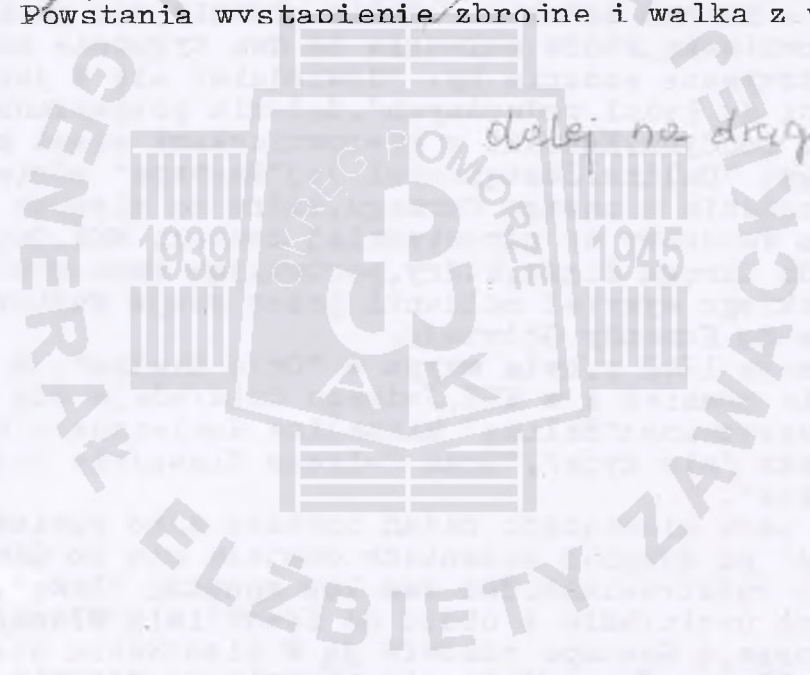
Kierownik Wydziału

Zapolska Halina, por.
ps. "Barbara", "Żaba"

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej 40
Zatę, crunh do
relacji z Zawackiej
Poz. 4/Slask
Zelmy
data wstępu

Por. Zapolska Halina, C.M.F. 724/PZ, z dnia 20 lipca 1946.
Sosnowiec, Matura 8 kl. Gimn. Realnego i roczny Państwowy Kurs Nauczycielski. Nauczycielka. Wywiad Kobięcy potem WSK/Wojskowa Służba Kobiet/ Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie od listopada 1939 do 15 maja 1942 oraz Referat Wyszkozenia Wojskowego WSK od października 1942 do 1 sierpnia 1944. W czasie Powstania Warszawskiego zast. Kmdtki oddziału zbiorczego WSK przy Komendzie Okręgu Warszawskiego WSK. . . .
Zast. kierowniczkii Wywiadu Kobięcego placówki Sosnowiec, potem zast. kierowniczkii Wywiadu WSK na Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie, następnie instruktorka wyszkolenia wojskowego WSK na szczeblu Okręgu Warszawskiego.
Jako przygotowanie do pełnionej funkcji miałam parogodzinny kurs dla agentów wywiadu oraz kurs instruktorski III stopnia PWK/Przysposobienia Wojskowego Kobiet/.
Relacja przedstawia pracę na odcinku wywiadu WSK Okr. Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie. Świadcami opisywanych wydarzeń były: "Zelma", "Marta", "Era".
Przy wstąpieniu do A.K. kierowała mną miłość Ojczyzny i obowiązek względem niej, chęć uwolnienia Kraju, oraz nienawiść do wroga.
Według mnie celem A.K. w czasie konspiracji było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, niszczenie wroga przez akcje dywersyjne oraz propaganda. W czasie Powstania wstąpienie zbrojne i walka z wrogiem. 7

stronie!



Verta

opis []

R e l a c j a .

Komisja Zmiesci nr 1

Terenem opisywanym jest Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie./okręg przemysłowy. Wywiad kobiecy został zorganizowany przez "Zosię", "Zelmę". Obejmował on początkowo placówkę Sosnowiec od listopada 1939 r. Zadaniem jego było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta - volksdeutsche, Niemcy, zachowanie się ich. Organizowanie pomocy dla ludności polskiej przez otwieranie kuchen i stołowni, które miały być jednocześnie wykorzystane jako miejsca kontaktowe kierownictwa placówki z agentami. Od lutego 1940 jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice w/g podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę, która obowiązana była znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy. W każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie robotników i przynależności ich narodowej/Polacy, Volks-~~deutsche~~/, te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami, produkcja tygodniowa, wypadki, które zaszły na terenie obiektu/aresztowania/. Kierowniczką dzielnicy zbierała razem wszystkie dane i składała pisemny meldunek ze swojej dzielnicy kierowniczce placówki. Kierowniczką placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi Wywiadu Okr. Śląsk, który po porównaniu z wywiadem męskim, przysyłał sprawozdanie do Warszawy. Odwrotnie otrzymywał zadania. Kierowniczką placówki była najpierw "Staszka", potem "Marta". Zastępczynią "Barbara".

W połowie 1941 roku/nie pamiętam dokładnie/ zorganizowano osobno wywiad WSK, który objął już cały Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie. Kierowniczką została "Halina", zast. "Barbara". Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy - imiona żeńskie - jakie obecnie nie pamiętam. Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co dwa tygodnie meldunki, jako odpowiedź na otrzymane zadanie np. "dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnych". Zadania przysyłało z Warszawy, a nadawane były z Londynu. Kontakt z kierowniczkami miast miała tylko kierowniczka Okręgu "Halina. Zastępczyni jej "Barbara" odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego Okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika wywiadu Okręgu Śląsk, który, porównując dane wywiadu WSK z danymi wywiadu męskiego wysyłał meldunki przez swoje kurierki do Warszawy/prawdopodobnie do Komendy Głównej/.

W połowie maja 1942 r. była wsypa w "Orle Białym". W związku z nią były aresztowania również i w WSK. Jednego dnia/zdaje się 15 maja/ o godz. 22 zostały aresztowane: "Halina" Michalina Konieczna/nie żyje/, "Nina" - Janina Kowalska /nie żyje/, "Irka" - Irena Klasa/nie żyje/, "Klara", ze Sztabu Śląska "Wisia".

"Halina" po paru miesiącach badań została albo powieszona, albo rozstrzelana. "Wisia" po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotkał "Irkę". Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu od Ireny/imię własne/, która była kierowniczką Olkusza, a Gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Będzinie. "Irena" znajduje się obecnie na terenie I Dyw. Pancerniej. "Barbara" dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20 maja 1942 r. przeszła

przez "Zieloną" do Guberni

1-1 Halina Zepolska

Zapolska Halina, por.
ps. "Barbara", "Żaba"

37

Por. Z a p o l s k a Halina, C.M.F. 724/PZ z dnia 20 lipca 1946.
Sosnowiec, Matura 8 kl. Gimn. Realnego i roczny Państwowy Kurs Nauczycielski. Nauczycielka. Wywiad Kobiety potem WSK/Wojskowa Służba Kobiet/ Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie od listopada 1939 do 15 maja 1942 oraz Referat Wyszkozenia Wojskowego WSK od października 1942 do 1 sierpnia 1944. W czasie Powstania Warszawskiego zast. Kmdtki oddziału zbiorczego WSK przy Komendzie Okręgu Warszawskiego WSK.

Zast. kierowniczkii Wywiadu Kobięcego placówki Sosnowiec, potem zast. kierowniczkii Wywiadu WSK na Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie, następnie instruktorka wyszkolenia wojskowego. WSK na szczeblu Okręgu Warszawskiego.

Jako przygotowanie do pełnionej funkcji miałam parogodzinny kurs dla agentów wywiadu oraz kurs instruktorski III stopnia PWK/Przysposobienia Wojskowego Kobięty.

Relacja przedstawia pracę na odcinku wywiadu WSK Okr. Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie. Świadcami opisywanych wydarzeń byli: "Zelma", "Marta", "Era".

Przy wstąpieniu do A.K. kierowała mną miłość Ojczyzny i obowiązek względem niej, chęć uwolnienia Kraju, oraz nienawiść do wroga.

Według mnie celem A.K. w czasie konspiracji było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, niszczenie wroga przez akcje dywersyjne oraz propaganda. W czasie Powstania wystąpienie zbrojne i walka z wrogiem.

R e l a c j a .

Terenem opisywanym jest Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie./okręg przemysłowy. Wywiad kobięcy został zorganizowany przez "Zosię", "Zelmę". Obejmował on początkowo placówkę Sosnowiec od listopada 1939 r. Zadaniem jego było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta - volksdeutsche, Niemcy, zachowanie się ich. Organizowanie pomocy dla ludności polskiej przez otwieranie kuchen i stołowni, które miały być jednocześnie wykorzystane jako miejsca kontaktowe kierownictwa placówki z agentami. Od lutego 1940 jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice w/g podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę, która obowiązana była znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy. W każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie robotników i przynależności ich narodowej/polacy, Volksdeutsche/, te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami, produkcja tygodniowa, wypadki, które zaszły na terenie obiektu/aresztowania/. Kierowniczka dzielnicy zbierała razem wszystkie dane i składała pisemny meldunek ze swojej dzielnicy kierowniczce placówki. Kierowniczka placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi Wywiadu Okr. Śląsk, który po porównaniu z wywiadem męskim, przysyłał sprawozdanie do Warszawy. Odwrotnie otrzymywał zadania. Kierowniczką placówki była najpierw "Staszka", potem "Marta". Zastępczynią "Barbara".

W połowie 1941 roku/nie pamiętam dokładnie/ zorganizowano osobno wywiad WSK, który objął już cały Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie. Kierowniczką została "Halina", zast. "Barbara". Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy - imiona żeńskie - jakie obecnie nie pamiętam. Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co dwa tygodnie meldunki, jako odpowiedź na otrzymane zadanie np. "dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnych". Zadania przysyłało z Warszawy, a nadawane były z Londynu. Kontakt z kierowniczkami miast miała tylko kierowniczka Okręgu "Halina. Zastępczyni jej "Barbara" odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego Okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika wywiadu Okręgu Śląsk, który, porównując dane wywiadu WSK z danymi wywiadu męskiego wysyłał meldunki przez swoje kurierki do Warszawy/prawdopodobnie do Komendy Głównej/.

W połowie maja 1942 r. była wyspa w "Orle Białym". W związku z nią były aresztowania również i w WSK. Jednego dnia/zdaje się 15 maja/ o godz. 22 zostały aresztowane: "Halina" Michalina Konieczna/nie żyje/, "Nina" - Janina Kowalska /nie żyje/, "Irka" - Irena Klasa/nie żyje/, "klara", ze Sztabu Śląska "Wisia". *Janina, 20*

"Halina" po paru miesiącach badań została albo powiedzona, albo rozstrzelana. "Wisia" po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotkał "Irkę". Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu od Ireny/imię własne/, która była kierowniczką Olkusza, a Gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Będzinie. "Irena" znajduje się obecnie na terenie I Dyw. Pancerniej. "Barbara" dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20 maja 1942 r. przeszła

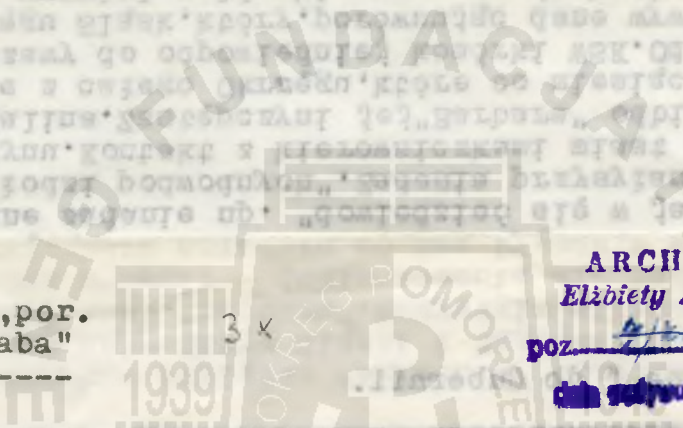
przez "zieloną" do Gubernii.

Drugiego tematu nie mogę opracować, ponieważ w czasie Powstania byłam tylko komendantką oddziału zbiorczego WSK przy Kom. Okr., a z organizacją WSK na tym szczeblu nie miałam sposobności w czasie akcji się zapoznać.

Za zgodność odpisu.

2007

„Wzrost, doskonalenie się o nieustannie, do czasu 1945 r. bliska
a podlega „Klasa” z której się przeszło na sukces i klasa „Klasa”
wzrost „Klasa” ostatecznie 1945 r. a następnie przeszedł na kolejność
Klasa 1945 r. do „Klasa” z ogólną od 1945 r. „Klasa” była klasa
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” o „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”
Klasa 1945 r. „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa” „Klasa”



Zapolska Halina, por.
ps. "Barbara", "Żaba"

3 x

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej

poz. 4/52

37

dat. odruku 6. XII. 72

4/52

Por. Z a p o l s k a Halina, C.M.F. 724/PZ z dnia 20 lipca 1946.
Sosnowiec, Matura 8 kl. Gimn. Realnego i roczny Państwowy Kurs Nauczycielski. Nauczycielka. Wywiad Kobiety potem WSK/Wojkowa Służba Kobiet/Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie od listopada 1939 do 15 maja 1942 oraz Referat Wyszkożenia Wojskowego WSK od października 1942 do 1 sierpnia 1944. W czasie Powstania Warszawskiego zast. Kmdtki oddziału zbiorczego WSK przy Komendzie Okręgu Warszawskiego WSK.
Zast. kierowniczką Wywiadu Kobięcego placówki Sosnowiec, potem zast. kierowniczką Wywiadu WSK na Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie, następnie instruktorka wyszkolenia wojskowego WSK na szczeblu Okręgu Warszawskiego.
Jako przygotowanie do pełnionej funkcji miałam parogodzinny kurs dla agentów wywiadu oraz kurs instruktorski III stopnia PWK/Przysposobienia Wojskowego Kobiet/.
Relacja przedstawia pracę na odcinku wywiadu WSK Okr. Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie. Świadczyła opisywanych wydarzeń byli: "Zelma", "Marta", "Era".
Przy wstąpieniu do A.K. kierowała mną miłość Ojczyzny i obowiązek względem niej, chęć uwolnienia Kraju, oraz nienawiść do wroga.
Według mnie celem A.K. w czasie konspiracji było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, niszczenie wroga przez akcje dywersyjne oraz propaganda. W czasie Powstania wystąpienie zbrojne i walka z wrogiem.

R e l a c j a .

20
Terenem opisywanym jest Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie./okręg przemysłowy. Wywiad kobiecy został zorganizowany przez "Zosię", "Zelmę". Obejmował on początkowo placówkę Sosnowiec od listopada 1939 r. Zadaniem jego było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta - volksdeutsche, Niemcy, zachowanie się ich. Organizowanie pomocy dla ludności polskiej przez otwieranie kuchni i stołowni, które miały być jednocześnie wykorzystane jako miejsca kontaktowe kierownictwa placówki z agentami. Od lutego 1940 jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice w/g podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę, która obowiązana była znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy. W każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie robotników i przynależności ich narodowej/Polacy, Volksdeutsche/, te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami, produkcja tygodniowa, wypadki, które zaszły na terenie obiektu/aresztowania/. Kierowniczką dzielnicy zbierała razem wszystkie dane i składała pisemny meldunek ze swojej dzielnicy kierowniczce placówki. Kierowniczką placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi Wywiadu Okr. Śląsk, który po porównaniu z wywiadem męskim, przysyłał sprawozdanie do Warszawy. Odwrotnie otrzymywał zadania. Kierowniczką placówki była najpierw "Staszka", potem "Marta". Zastępczynią "Barbara".

W połowie 1941 roku/nie pamiętam dokładnie/ zorganizowano osobno wywiad WSK, który objął już cały Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie. Kierowniczką została "Halina", zast. "Barbara". Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy - imiona żeńskie - jakie obecnie nie pamiętam. Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co dwa tygodnie meldunki, jako odpowiedź na otrzymane zadanie np. "dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnych". Zadania przysyłało z Warszawy, a nadawane były z Londynu. Kontakt z kierowniczkami miast miała tylko kierowniczka Okręgu "Halina. Zastępczyni jej "Barbara" odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego Okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika wywiadu Okręgu Śląsk, który, porównując dane wywiadu WSK z danymi wywiadu męskiego wysyłał meldunki przez swoje kurierki do Warszawy/prawdopodobnie do Komendy Głównej/.

W połowie maja 1942 r. była wyspa w "Orle Białym". W związku z nią były aresztowania również i w WSK. Jednego dnia/zdaje się 15 maja/ o godz. 22 zostały aresztowane: "Halina" Michalina Konieczna/nie żyje/, "Nina" - Janina Kowalska /nie żyje/, "Irka" - Irena Klasa/nie żyje/, "Klara", ze Sztabu Śląska "Wisła".

"Halina po paru miesiącach badań została albo powieszona, albo rozstrzelana. "Wisła" po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotkał "Irkę". Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu od Ireny/imię własne/, która była kierowniczką Olkusza, a Gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Będzinie. "Irena" znajduje się obecnie na terenie I Dyw. Pancerniej. "Barbara" dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20 maja 1942 r. przeszła

verte

Kierowniczką placówki była najpierw "Staszka", potem "Marta". Zastępczynią - "Barbara".

W połowie 1941 roku /nie pamiętam dokładnie/ zorganizowano osobno Wywiad WSK, który objął już cały Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie. Kierowniczką została "Halina", zast."Barbara". Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy - imiona żeńskie - jakie, obecnie nie pamiętam.

Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co 2 tygodnie meldunki, jako odpowiedź na otrzymane zadanie np." dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnych". Zadania przesyłano z Warszawy, a nadawane były z Londynu.

Kontakt z kierowniczkami miast miała tylko kierowniczka Okręgu "Halina". Zastępczyni jej "Barbara" odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego Okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika Wywiadu ~~Warszawy~~ - Okręgu Śląsk, który, porównując dane Wyw.WSK z danymi Wywiadu Męskiego wysyłał meldunki przez swoje kućirki również do Warszawy /prawdopodobnie do Komendy Głównej/.

W połowie maja 1942 roku była wsypa w "Orle Białym". W związku z nią były aresztowania również i w WSK. Jednego dnia/ zdaje się 15 maja/ o godz.22 zostały aresztowane: "Halina" - Michalina Konieczna /nie żyje/, "Nina"- Janina Kowalska/ nie żyje/, "Irka"- Irena Klasa /nie żyje/, "Klara", ze Sztabu Śląska "Wisia".

"Halina" po paru miesiącach badań została albo powieszona, albo rozstrzelana. "Wisia" po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotkał "Irkę". Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu od Ireny / imię własne/, która była kierowniczką Olkusza, a Gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki, w Będzinie. "Irena" znajduje się obecnie na terenie 1 Dyw. Pancerniej. "Barbara" dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20 maja 1942 roku przeszła przez "zieloną" do Gubernii.

Drugiego tematu nie mogę opracować, ponieważ w czasie Powstania byłam tylko komendantką oddziału zbiorczego WSK przy Kom.Okr., a z organizacją WSK na tym szczeblu nie miałam sposobności w czasie akcji się zapoznać.

Droga Elu, naszedła zbieraczka his do opomiedzenia Ci o naszej niezłej przyjaźni Halinie. Bardzo ją lubię i serwne mi braku jej serdecznej przyjaźni. Słabo słonicyła w Sosnowcu i po uwzględnieniu ustawy, pręta rosnący państwowy kurs nauczycielski. Tożsada nauczycielski. Wywiad kobiecy, potem wsk Okręgu Śląsk i Zagłębia Kąbrnowskiego od 1. 1939 do 15 maja 1942 oraz Referat Wybale- uia Włoskiego Wsk od 1. 42 do 1. sierpnia 44. Nieznie powst. Łowic. zastępczyni k-ki Oddr. zbieracza Wsk przy komendzie okręgu w Włoskim Wsk.

Zastępczyni k-ki Wywiadu Wsk. Okr. Śląsk i Zagłębie Kąbrnow. zastępczyni strukturalna wynalazcia Wsk. Wsk na reszcie Okr. Włoskiego. Jako przygotowanie do petycyjnej funkcji uwiadu paragraficzny kurs dla agentów Wywiadu oraz kurs instrukt. trzecio- stopnia Płk. Praca na odebraniu Wywiadu Wsk Okr. Śląsk i Zagł. Kąbrnow. Socjalizm opisywanych zdarzeń byli: Zelma, Matta i Era. Przy wstępieniu do Ak. Ka- rowoła uwiadu k-ki Wywiadu i obywateli wódek his, chęć uwolnienia kraju oraz uie- uswić do wroga. Celu w czasie kursu. Było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, uie- uie wroga przez akcje dywers. oraz propaganda i walka z wrogiem.

Temu: Śląsk i Zagłębie Kąbr. - okręgu przemysłowy. Wywiad kobiecy zorganizowany przez Zosię Zelma obejmował początkowo placówki Sosnowiec od list. 39. Zadaniem było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta - Volkendatke, kiewicz, kom. - racjonalizacji i ch. Organizowaniu pomocy dla ludności polskiej; przez otwieranie kuchni i stotowni, które miały być jedynymi w wykonaniu jako uiejsca kontaktów kierownictwa placówki z agentami. Od listego 40 jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice wg podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierownika, która obowiązuje być nad komplektem abidki, przepisy, administracyjnie swojej dzielnicy. W każdym obwodzie miasta rocznie agentów lub ludzi naukowych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie robotników i mieszkańców, ich warunków (Polacy, Ukraińcy, Litwini), te same dane opracowywali uiejsca z uwzględnieniem, produkcja typograficzna, wyprawy, które zostały na terenie obiektu (aresztowania). Kierowniczka dzielnicy zbierała dane i składowała pisemny meldunek w swej dzielnicy, kierowniczka placówki kierowniczka placówki zbierała wiadomości i meldunki kierowników Wym. Okr. Śląsk, który po porównaniu z Wym. Włoskim przesyłał sprawozdanie do Włoskiej. Odwołanie starym zadaniem. Kierowniczka placówki była uiejsca Stranka, potem Matta, zastępczynią Barbara. W połowie 41 roku jego pomieszczenia (dotychczas) zorganizowano osobny wywiad Wsk, który objął cao okręgu Śląsk i Zagł. Kąbrnow. Kierowniczka została Halina, zast. Barbara. Wskazywanie miasta, uiejsca starym, kryptacyjnym - rucina niszkie - jalu, obecnie uiejsca pomieszczenia. Każde uiejsca uiejsca kierowniczka, która składowała co 2 tygodnie meldunki, jako odpowiedzi na starym zadanie up. Dowiedzieć się w jalu fabryce wyrobiamy na części do łodzi podwodnej. Zadania przesyłał z W.Wy, a uiejsca- rowanie były do kontynu. Kontakt z kierowniczka uiejsca uiejsca tylko kierowniczka

okręgu Halina. Zastępczyni jej Barbara odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego okręgu, które co miesiąc było wysyłane przez k-ki do W.Wy. ~~zastępczyni~~ do odpowiedzi; komitki Wsk. Odpis nede do kierowniczka ~~Wsk~~ Wywiadu Okr. Śląsk, który przesyłał dane Wym. Wsk z danymi Wym. Włoskiego wyprawy meldunki przez swoje k-ki rocznie do Włoskiej (prawdopodobnie do Wsk). W połowie maja 42 była wyprawa w Okr. Przemysł. W Warszawie z uiejsca były aresztowania rocznie w Wsk. Jednocześnie (zdaje się w 15 maja) o godz. 22 zaskel, aresztowanie: Halina - Michalina Kowiczna (uiejsca), Nina - Janina Kowiczna (uiejsca), Julia - Irena Kłosa (uiejsca), Klara i re ktabu Stanisła Wina. Halina po paru uiejsca, badania zostały albo powieszona, albo rozstrzelana. Nina po długich badaniach, dostata się do dostatanu po uwolnieniu z obozu od Frey (uiejsca), która była kierowniczka Okręgu, o. Gestapo zostało ję w uiejsca uiejsca uiejsca w Bydwinie. Freya uiejsca się obecnie na terenie dywers. Barbara domedycynowa się o aresztowania, 20. 8. 42 r. pręta przy „zielony” do Subercy.

Kochana - to wyzstko co wiem i co moge Ci napisac. Czysto i serdecznie
wzywam Cie, o Tobie i miłe wspomnienia Twoj sętoroem, polyt cędzę, uam.
Za kartlin i podtronieem serdecznie dziękuje, jeżeli mi odpiszysz, jęle ualecz-
to wywika zagronee, przeę, ktore uam, do obie. Nie widac cęnie z ea tej
mily. Bardzo uocno Cę serdecznie i serone przyjemnym sercem wraem
wzelleie wiadomosci od Ciebie

Wsczerli i uczelownicie od Lowne Wexie,
Rogę



Y listu Krajowej Organizacji Kulturalnej

II-40

Odpis.

Droga Elu i Nareszcie zbieram się do opowiedzenia Ci o naszej niezwykłej przyjaciółce Halinie. Bardzo ją lubiłam i zawsze brak mi jej serdecznej przyjaźni. Szkołę skończyła w Sosnowcu i po uzyskaniu matury przeszła roczny państwowy kurs nauczycielski. Została nauczycielką. Wywiad kobiecy, potem WSK Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie od XI.39 do 15 maja 1942r. Referat Wyszkozenia Wojskowego WSK od E.1942 do I sierpnia, wreszcie powstanie warszawskie, zastępczyni K-dtki Oddz. Zbiorczego WSK przy Komendzie Okr. Warszawskiego WSK.

Zastępczyni Komendantki wywiadu WSK Okr. Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie następnie instruktorka Wyszkozenia Wojskowego WSK szczebla Okr. Warszawskiego. Jako przygotowanie do pełnionej funkcji miałam parogodzinny kurs dla agentów wywiadu oraz kurs instr. III stopnia PWK. Praca na odcinku wywiadu WSK Okr. Śl. i Zagłębie Dąbrowskie. Świadcami opisanych wydarzeń były: Zelma, Marta i Ewa. Przy wstąpieniu do AK kierowała mną miłość Ojczyzny i obowiązek wobec Niej, chęć uwolnienia kraju i nienawiść do wroga. Celem w czasie konspiracji było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego, niszczenie wroga przez dywersję oraz propaganda w walce z wrogiem.

Teren: Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie - Okręg Przemysłowy. Wywiad kobiecy zorganizowany przez Zosię -Zelmę obejmował początkowo od listopada 1939r. placówkę Sosnowiec. Zadaniem było zbieranie wiadomości, o mieszkańcach miasta - Volksdeutschach, Niemcach - zachowanie ich. Organizowano pomoc dla ludności polskiej przez otwieranie kuchni i stółek, które miały być równocześnie wykorzystane jako miejsca kontaktów kierownictwa placówki z agentami. Od lutego 1940r. jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice wg podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę, która była zobowiązana znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy. W każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy co tydzień dawali relację o stanie robotników i ich przynależności narodowej /Polacy, Polki, Niemcy/, te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami, produkcją tygodniową, wypadki, które zaszły na terenie obiektu /aresztowania/. Kierowniczką dzielnicy zbierała razem dane i składała pisemne meldunki ze swej dzielnicy kierownicze placówki. Kierowniczką placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi wywiadu Okręgu Śląsk, który po porównaniu z wywiadem męskim przesyłał do Warszawy. - Sprawozdanie. Odwrotnie otrzymywał zadania.

Kierowniczką placówki była najpierw Staszka, potem Marta, zastępczynią Barbara. W połowie 1941r. /nie pamiętam dokładnie/ zorganizowa-

osobny wywiad WSK, który objął cały Okręg Śląski i Zagłębie Dąbrowskie. Kierowniczką została Halina, Zastępczynią Barbara. Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptonimy, - imiona Śląskie, jakie nie pamiętam obecnie. Każde miasto miało kierowniczkę, która składała co 2 tygodnie meldunki, jako odpowiedź na otrzymane zadania np. dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnej. Zadania przyznawano z Warszawy, a nadawane były do Londynu. Kontakt z kierownikami miast miała tylko Halina. Zastępczyni jej Barbara, odbierała meldunki i robiła sprawozdania z całego Okręgu, które co miesiąc było wyzniesione przez kurierkę do Warszawy do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do Kierownictwa wywiadu Okręgu Śląskiego, który porównując dane wywiadowcze WSK z danymi wywiadu polskiego wysyłał swoje meldunki przez swoje kurierki również do Warszawy. /Prawdopodobnie do Komendy UBÓwnej/.

W połowie maja 1942r. była wycpa w "Orle Białym". W związku z nią były również aresztowania w WSK. Jednego dnia /zdejmuje się 15 maja/ o godz. 22-giej aresztowane "Halina" - Michałina Konieczna /nie żyje/, "Irka" - Irena Klaska /nie żyje/, Janina Kowalska /nie żyje/, i ze Sztabu Śląska "Włocia". Halina po długich miesiącach badań została powieszona albo rozstrzelana. Włocia po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelana. Ten sam los spotkał Irkę. Wiadomość o tym dostatek już po uwolnieniu od Ireny /imię własne, która była kierowniczką Ulkusza, a gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Śędzinie. Irena znajduje się obecnie na terenie dywizji pancerniej. Barbara, dowiedziawszy się o aresztowaniach w dniu 20 maja 1942r. przesłała przez "bieloną" do Gubernii.

Kochane! - to wszystko, co wiem i co mogę Ci napisać. Często i serdecznie rozmawiamy o Tobie i mile wspominały Twój czwórletni pobyt między nami.

Za kartki i pozdrowienia serdecznie dziękuję. Jeżeli nie odpiszę jak należy - to wynika z ogromnej pracy, którą mamy tu obie. Nie widzę dnia z tej roboty.

Bardzo mocno Cię ściskam i zawsze przyjemnym sercem witam wszelkie wiadomości od Ciebie.

Uściski i ucałowania od zawsze Waszej
Bogny.

Za zgodność z oryginałem w archiwum Elżbiety
Zawackiej
/Adela Korczyńska
Katowice ul. Wernińska 19

dnia 12.IX.1981

4/50

Droga Elu, nareszcie zbieram się do opowiedzenia Ci o naszej nieżyjącej przyjaciółce Halinie. Bardzo ją lubiłam i zawsze mi brak jej serdecznej przyjaźni. Szkołę skończyła w Sosnowcu i po uzyskaniu matury, przeszła roczny państwowy kurs nauczycielski. Została nauczycielką. Wywiad kobiecy, potem WSK Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowskiego od XI.1939 do 15 maja 1942 oraz Referat Wyszakolenia Wojskowego WSK od X.42 do 1.sierpnia 44.wreszcie powstała zastępczyni K-ki Oddz.zbiorczego WSK przy komendzie okręgu w-wskiego WSK.

Zastępczyni k-ki wywiadu WSK.Okręg Śląsk i Zagłębie Dąbrowsk. następnie instruktorka wyszkolenia Wojsk.WSK na Śląsku szczeblu okr.W-wskiego. Jako przygotowanie do pełnionej funkcji miałam parogodzinny kurs dla agentów wywiadu oraz kurs instrukt.trzeciego stopnia PWK. Praca na odcinku wywiadu WSK Okr.Śląsk i Zagł.Dąbrowskie. Świadcami opisywanych zdarzeń byli: Zelma, Marta i ~~Ewa~~. Przy wstąpieniu do AK kierowała mną miłość ojczyzny i obowiązek wobec Niej, chęć uwolnienia kraju oraz nienawiść do wroga.Celem w czasie konspir.było przygotowanie do wystąpienia zbrojnego , niszczenia wroga przez akcję dywers. oraz propaganda w walce z wrogiem.-

Teren : Śląsk i Zagłębie Dąbr.- okręg przemysłowy. Wywiad kobiecy zorganizowany przez Zosię-Zelmę obejmował początkowo placówkę Sosnowiec od list. 39. Zadaniem było zbieranie wiadomości o mieszkańcach miasta - Volksdeutsche Niemcy kom.- zachowanie ich. Organizowanie pomocy dla ludności polskiej przez otwieranie kuchen i stołówek, które miały być jednocześnie wykorzystane jako miejsca kontaktowe kierownictwa placówki z agentami. Od lutego 40 jest podział placówki Sosnowiec na dzielnice w/g podziału administracyjnego miasta. Każda dzielnica posiadała kierowniczkę, która obowiązana była znać wszystkie obiekty przemysłowe i administracyjne swojej dzielnicy, w każdym obiekcie miała swoich agentów lub ludzi zaufanych, którzy dawali co tydzień relacje o stanie robotników i przynależności ich narodowej /Polacy,Volksy,Niemcy/,te same dane o pracownikach umysłowych z nazwiskami, produkcja tygodniowa, wypadki,które zaszły na terenie obiektu/aresztowania/. Kierowniczką dzielnicy zbierała razem wszystkie dane i składała pisemne meldunki ze swej dzielnicy kierownicze placówki. Kierowniczką placówki zebrane wiadomości przekazywała kierownikowi Wyw.Okr.Śląsk, który po porównaniu z Wyw. męskim przysłał sprawozdanie do Warszawy. Odwrotnie otrzymał zadania. Kierowniczką placówki była najpierw Staszka, potem Marta, zastępczynią Barbara. W połowie 41 roku /nie pamiętam dokładnie/ zorganizowano osobny wywiad WSK, który objął cały Okręg Śląski i Zagł.Dąbrowsk. Kierowniczką została Halina, zast.Barbara. Wszystkie miasta i wsie otrzymały kryptominy - imiona śląskie - jakie, obecnie nie pamiętam. Każde miasto miało kierowniczkę,która składała co 2 tygodnie meldunki,jako odpowiedź na otrzymane zadania np. dowiedzieć się w jakiej fabryce wyrabiane są części do łodzi podwodnych". Zadania przysyłano z W-wy, a nadawane były do Londynu. Kontakt z kierownikami miast miała tylko kierowniczką Okręgu Halina.

Zastępczyni jej Barbara odbierała meldunki i robiła sprawozdanie z całego Okręgu, które co miesiąc były wysyłane przez kurierkę do W-wy. do odpowiedniej komórki WSK. Odpis szedł do kierownika wywiadu Okr. Śląsk, który porównując dane wyw. WSK z danymi wyw. męskiego wysyłał meldunki przez swą kurierkę również do Warszawy /prawdopodobnie do KG/. W połowie maja 42 była wsypa w Orle Białym. W związku z nią były aresztowania również w WSK. Jednego dnia /zdaje się 15 maja/ o godz. 22 zostały aresztowane "Halina" - Michalina Konieczna /nie żyje/ "Nina" - Janina Kowalska /nie żyje/, "Irka" - Irena Klasa /nie żyje/, "Klara" - i ze Sztabu Śląska "Wisia". Halina po paru miesiącach badań została albo powieszona albo rozstrzelana. Wisia po długich badaniach dostała się do Oświęcimia, gdzie podobno została rozstrzelona. Ten sam los spotkał Irkę. Wiadomość o tym dostałam już po uwolnieniu z obozu od Ireny /imię własne/, która była kierowniczką Olkusza a Gestapo zastało ją w mieszkaniu nieobecnej koleżanki w Będzinie. Irena znajduje się obecnie na terenie dyw. panc. Barbara dowiedziawszy się o aresztowaniach, 20.V. 42r. przeszła przez "zieloną" do Guberni.

Kochana - to wszystko co wiem i co mogę Ci napisać. Często i serdecznie rozmawiamy o Tobie i wiele wspominamy Twój zeszłoroczny pobyt między nami.

Za kartki i pozdrowienia serdecznie dziękuję, Jeżeli nie odpiszę jak należy - to wynika z ogromnej pracy, którą mamy tu obie. Nie widać dnia z za tej roboty.

Bardzo mocno Cię ściskam i zawsze przyjaznym sercem witam wszelkie wiadomości od Ciebie.

Uściski i ucałowania od zawsze Waszej

Bogny

↓ Nazwiskowe karty informacyjne 1

7. 388/WSK
++ ZAPOLSKA Halina
zd. Wasniewska
zam. Zawalnicka



HALINA ZAPOLSKA, z d. Waśniewska, po wojnie zam. Zawalnicka, ur. 1916. Komendantka jednostek szkoleniowych PWK w Sosnowcu. Zaprzysiężona w SZP w listopadzie 1939. Ps. „Barbara”. Działała w siatce wywiadowczej PWK Okręgu Śląskiego. Od połowy 1942 ps. „Żaba” w przydziale do referatu wyszkolenia WSK Komendy Okręgu Warszawskiego. Brała udział w Powstaniu Warszawskim. Por. AK. Po wojnie w Anglii, gdzie zm. 1954, i tam pochowana.

E. Zawadzka (złoty) na workach i.

rel 4 / sl

PLIV. Sosnowice

++ 1954 Zapobka Kalina z d. Wiermiwka
II voto Zawodniak (1948), ps Pambara, Zaba
nr. ...

mitarp 38 wykrot. Matura gimn. real. Sosnowice, rocznie klasa matematyki
z zawodu nauczycielki
0 w czasie okupacji Sosnowice Baerystek 16 do V 42
przem. kros
po wojnie (Anglia - Wroclaw; zdemol 1948)

PWA imię II at, mitarp 1938, Kucelka MS

Pod. Spół —

sięgnij 39 } do 18 IX w Krakowie (po wojnie)
kampa IX }

Śródka - fragmenty samej wiatru
nad 20 - Żelazny
winnianie w Mr. Gajmistrzowie
nad Bogomy Domani Głog
fotografis 1950

~~Śródka~~ do brzości 39 - 15 \bar{v} 42 w Sosnowcu, w tym w gajmistrzowie
miasteczka do brzości, Paostanie, oba, gajmistrzowie

Komputri \bar{v} 39 napisani do siebie wywiadownicy LSK
funkcyja zastępcy w kierownictwie placówki Sosnowiec
pod polową 1941 20¹te pomy w kier wywiadu Kobiacy
na całej Słp. w Zępskiej
wyjazd 2 sierpnia \bar{v} 42
 \bar{x} 42 do worka 0000000000 - ref. wywiad. w gajm.

218 e

531

++ ps. "Laba" = Zawalnicze = Zapolskie

Źród. Wykaz SPP/1

WSK Okr. W-wp

por.

Rel. M. Dziurkiewicz (Syn m. 1939)

AK

+ Lajolska Kalina = Zawalnicze
ps. "Laba"

Z wioch przyjechała do obozu w Foxsley,
gdzie pracowała w Komendzie w dziale ubi-
dunki w mjr. Paleolog. Po demobilizacji 1948
wyjechała do Anglii. Zmarła w Anglii w 1954 r.

Por. - wyk. 35/1. 10.44

/DW Kda Okr. W-wa Sref. WSK

708 4/58.
+ Zapolske Halina zd. Wainuochu PwK
1938
Sosnowiec
po "Zabie"
po inij p. Stawische 1944?
m-lke sie podst 12
z Milowic k Sosnowca
w czasie okupacji adres Sosnowiec, Batory w'stup. 16
tramwajowa

pracowała z Janulej Zewroni vide mel

Zewroni Janule 1930 PwK 1945 Sosnowiec

siałka w tym czasie

T. 388

Zapolska Kalina ps. "Barbara"
zd. Wainiewska

PK
Słpck
PK
W. H. A.

do relacji H Zapolskiej słupek
"Pani Maria" zapytała prosić sumie w
sprawie dostarczenia jej proser III Komisarza
ze Słpska ^{mis iorych} raportów ⁴⁷ wiadomościach ^{stwierdziła}
ze je otrzymała dwa razy, po czym prosi-
cie mi przekazywać do niej kopie tych mel-
dunków a dostarczać je jedynie D. II KO
Słpck. Nie powiedziała mi (nie zapytałam
o to), kto jej misnowiem dostarczał ewe 3 kopie
meldunków

SZ 30/X 80

Rel 30 St

PWN Śląsk Sosnowiec

Zerzani Joanna Zamiłna Bondura ps. Teresa'

- ur. 18^x 1919 w Karwiniu (Zastów), ojciec robotnik - górnik
Rawał Zerzani, matka Maria z d. Komor

- wykmf. Sr. Młota Zawodowa w K-cach 1934-37

- praca zawodowa przed wojną - podmiot POK

- ob. adw. 41-908 Bytom 8, ul. Reptowicka 38a / 8
inwalidka I klasy, męż. bez udg inwalidka

PWN Kierownik szkolny POK w Szkole Zawodowej (1934-37). Opł.
Spółka Sp. W. 35, podmiot. Lublin 36, obow. Lichtardt, Głogów, Komisja
Spraw H S w Komitecie pomocy dla Sosnowca Bytom 37-39
inwalidka I klasy, męż. bez udg inwalidka

Pog Spół inf. że od maja 39 spotkaniu w zarządzie, gdzie przewodni, kołbu by x

marcin 39 Chruszczowa ^{od 30⁰⁰} kierownik Spółki ^{do 26⁰⁰}
2-ee Komitetu DPN Sosnowiec

Kämp 1x 39 do 31² Chruszczowa K-cka P.W. UT, dyżury w kancelarii z pracy kół
litwicka i akt P.W. i wypracował; odbieranie meldunków

Wed Gwóźdź 31² wójtów do Kwakowa - zebrał mandaty, dyżury w POK
zajmowanie się dziećmi, którzy do rodziny zaprosili

19. - fikcyjna Zawiadomienie ^z dowodzący w 2 Kwakowa
K-cka Spółki w Kwakowie Zapobieg i klas, powrót z nimi do Sosnowca

Okres

od grudnia 39-48, 57P 7wz PTK
kierownictwo szkieł PTK: informatorka
później dożyła Kolpiterka
rozmowa z H Zaprawa, potem STomsk
samopomoc cywilna - rozkładaniu obrotów dla ^{z p. Ruchomiej} bractwa
1944 praca u Fica Schöma u Szymona - informatorka, Kolpar.
terka, Kontakt z Piątek z zaprawa

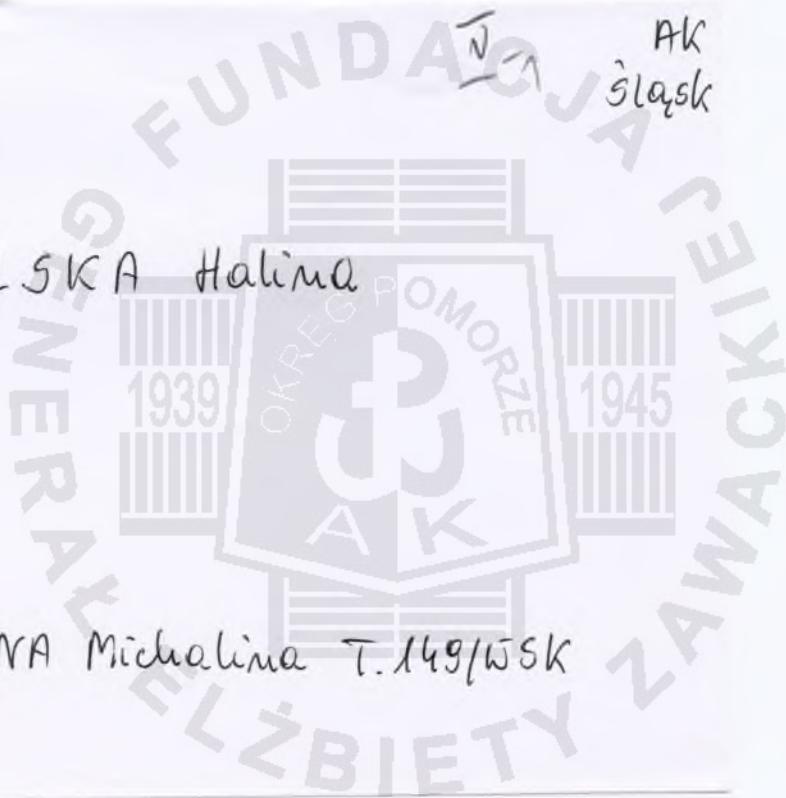
x/ celem pracy gotowania kobiet dla obywateli. Kuchnia, praca i filozofia, praca
mężczyzn, kuchnia gotowania i samopomoc - aby kobiety mogły zastąpić
mężczyzn.

Zmodyfikacja: Antybiotek PTK: kierownictwo, Zofia
relacja "Praca"

2 APOLSKA Halina

zob. KONIECZNA Michalina T.149/WSK

A.Mik. 02.2011



AK
śląsk

ZAPOLSKA HALINA

pn. Barbara Zabe

z.d. Warszawska

ul. Zawelnicza

ARCHIWUM
Elżbiety Zawadzkiej
Pnk
poz. _____
data _____



1954
++ ZAPOLSKA
HALINA

Śląsk

T. 388 / WSK

Śląsk
PWK

ZAPOLSKA Haliza

z d. Waszewska
ps. "Zaba", "Barbara"

VI. Fotografie

1. fotogr. powojenna, Anglia 1950 r., reprody,
(4x11) szt. 1
2. negatyw - szt. 1



T. 388

Słpsh
PNZ
WPK

sp. Halina Łapolska
por. p. Łaba, Barbara
z d. Waszewska
Anglia 1950

Dublin

4/52



FUNDACJA
GENERALNY
OKRĘG POMORZE
1939 1945
AK
ELŻBIETY ZAWACKIEJ



① St. arp. Halina Zapolska, 2 d.
Wasmuńska, II foto Zawalinska
ps "Barbara" s. "Zeba"

~~128/~~

~~2007~~

wyhadrowa

St. arp



69

ip. Halina Łapolska
por. m. „Łaba”
Augusta - 1950r.



29



Dr hab. Elżbieta Zawacka

ul. Gagarina 136/26

87-100 Toruń



J. Liethomlin

40-161 Kabowice 1

at-ary
per
Zawazina
z d. gongstad

Hane

1511
KG AK

1 PAK

41 WSK Śląsk

ZAPOLSKA HALINA





ZAPOLSKA HALINA